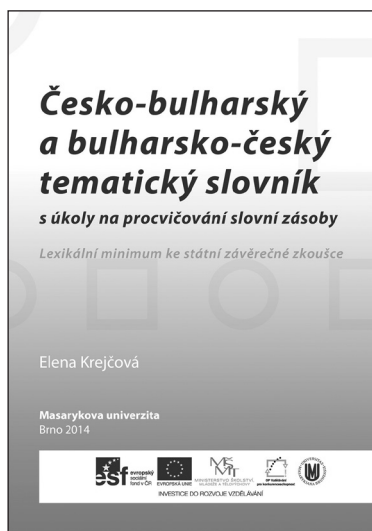

Elena Krejčová. Česko-bulharský a bulharsko-český tematický slovník s úkoly na procvičování slovní zásoby. Lexikální minimum ke státní závěrečné zkoušce.

Brno: Masarykova univerzita, 2014, 272 s.

Както подсказва заглавието, публикуваният през 2014 г. *Чешко-български и българско-чешки тематичен речник* с автор Елена Крейчова е не само двуезичен, но и двупосочен и е съставен за целите на обучението по български език във Философския факултет на Масариковия университет в Бърно. Наред с още две други публикации на Е. Крейчова, имащи учебна насоченост – *Česko-bulharský právník slovník* (2014) и *Příručka pro výuku bulharské stylistiky* (2014), този речник е подготвен и издаден в рамките на мащабния проект *Filozofická fakulta jako pracoviště excelentního vzdělávání: Komplexní inovace studijních oborů a programů na FF MU s ohledem na požadavky znalostní ekonomiky (FIFA)*, финансиран по оперативната програма „Образование за

конкурентоспособност“ на Министерството на образованието, младежта и физическото възпитание на Чешката република.

Учебният характер на речника обуславя подбора и начина на представяне на включения в него лексикален материал. В двете си части – чешко-българската и българско-чешката – той обхваща базисната общоупотребима пълнозначна лексика от двата езика. Това предопределя и подчертано антропоцентричната ориентация на неговия словник – от включените 21 тематични групи с човека и неговия социален свят са свързани 16. В рамките на тематичните групи думите присъстват със значенията си, отговарящи на съответната група, речниковите статии съдържат преводен еквивалент, граматична информация, а в повечето случаи отразяват и типични употреби в минимален контекст – също представени с преводни еквиваленти. В българската част са отбелязани ударенията. Граматичната информация е ограничена, но при необходимост интересуващите се могат да я открият в други помагала. Типичните употреби представляват често срещани съчетания – не само свободни, но и устойчиви, като във втория случай става дума основно за т.нар. съставни наименования. Образно-експресивната

фразеология отсъства, но това е принципно решение, тъй като тематичната отнесеност на нейните единици не кореспондира с тематичната отнесеност на съставлящите ги думи. Това подсказва, че този речник в бъдеще би могъл да бъде „допълнен“ от още един – ориентиран към тематично представяне на най-често употребяваните образно-експресивни фразеологизми в двата езика (срв. напр. изданията през 1994 г. под редакцията на Сергей Влахов *Руско-български тематичен речник на фразеологизмите*).

С учебния характер на речника е свързано и решението на авторката да предложи и упражнения, които включват насоки за дискусия, теми за писмени работи (есета) и други задачи, предполагащи не само използване на лексиката, представена в отделните тематични групи, но и допълването им чрез самостоятелна работа или в рамките на учебните занятия.

Макар че непосредственото предназначение на *Чешко-българския и българско-чешкия тематичен речник* е свързано с нуждите на бърненската университетска българистика, той всъщност има доста по-широк потенциал за реализация. Така, от една страна, тъй като е двупосочен и наред с това е достъпен без ограничения в Дигиталната библиотека на Масариковия университет (<https://digilib.phil.muni.cz/handle/11222.digilib/130452>), речникът може да се използва и у нас при подготовката на българските бохемисти. От друга страна, в него е представен основният лексикален фонд, свързан с човека и заобикалящата го среда, което го прави приложим не само в академични условия.

В обучението по чужд език тематичният речник е необходим, тъй като подпомага натрупването и активизирането на лексикалния запас както в процеса на преподаване, напр. при въвеждането и затвърждаването на новата лексика, така и в процеса на самоподготовка, напр. при работа с учебни текстове или при преговор. Подобно помагало, ориентирано към чешкия и българския език, до този момент липсва, поради което *Чешко-българският и българско-чешкият тематичен речник* на Елена Крейчова представлява важен принос в специализираната литература, обслужваща обучението по тези два езика.

Михаела Кузмова